

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE GERİLİM.

FUAT AKYÜREK

Bugün ülkeyi yöneten Erdoğan iktidarının uluslararası planda geleneksel müttefikleri ve dostları ile ilişkileri oldukça gerilimli bir hal almış durumda. Gelen her yeni günde her hangi bir ülkeyle yeni bir sorunun yaşanıp yaşanmayacağı artık tam bir bilinmezlik taşıyor. Her an yeni bir sorun patlayabilir ve uluslararası ilişkilerde beklenmedik gelişmeler yaşanabilir. ABD, NATO, AB ile ilişkilerin bugün geldiği noktayı başka türlü tarif etmek pek olanaklı görünmüyor. Ama yöneticilere ve onların beslemelerine bakılınca bütün bunlar ülkeye karşı kurulan komploların eseridir.

Son olarak ABD'nin İran'a uyguladığı ambargonun delinmesinde görev üstlenmiş, bu amaçla bakanlara bol keseden rüşvet dağıtan Reza Zarrap Amerika'da başlayan davası da bu "komplonun" bir parçası olarak değerlendiriliyor. İran'a yönelik olarak haksız bir şekilde uygulanan ambargonun nasıl delindiği elbette bizim sorunumuz değil ve bundan üzüntü duyacak değiliz. Pek çok ülke çeşitli biçimlerde ve bir yolunu bularak bu amborgoyu deldi ve İran'la ticaret yaptı. İşin bizi ilgilendiren yanı Zarrap'ın ülkede kurduğu rüşvet ağı ve bakanlar dahil, bankacıların keselerini, "ayakkabı kutularını" dolarla doldurmaları ve buna aracı olan iktidarın halen ülkeyi yönetiyor olmasıdır.

Hükümet tarafından beslenen medya bu davanın hukuki değil, siyasi olduğunu ileri sürüyor. Uluslararası ilişkilerde bu tür davaların stratejik siyasi, ekonomik çıkarlarla ilişkili olmaması zaten düşünülebilecek bir şey değil. ABD yakaladığı açığı kullanmak, muhtemelen gizli yürütülecek pazarlıklarla hükümeti bölgede kendi uyguladığı gerici politikalara bağlamak üzere şantaj dahil her yola başvuracaktır. Bugünün dünyasında bu ilişkilerin başka türlü yürüyebileceğini düşünmek için epeyce saf olmak gerekir. Kol bükme, çelme takma, yüze gülerken ayaklara tekme atma bu ilişkilerin doğasında bulunuyor. Ülkeyi yönetenlerin sorunu şu ki, oldukça kötü bir pozisyonda yakalandılar ve her türlü kirli pazarlığa açık durumdalar.

Erdoğan iktidarı her sorunu olduğu gibi bu sorunu da halk yığınlarını kendi gerici politikaları peşine takmak için kullanıyor. Sahte bir anti-emperyalizm, sahte bir Batı ve Amerika karşıtlığı sonuna kadar sömürülerek "millilik ve yerlilik" üzerine yoğun bir demagoji yürütülüyor. Ama emperyalistlerin politik şantajları sanki onların ülkedeki ekonomik hakimiyetlerinden bağımsızmış gibi ele alınıyor ve emperyalist büyük tekeller ülkede yatırım yapmaya çağırılıyor, onlara milyar dolarlık ihaleler veriliyor. Trump'a, Merkel'e rest çekilirken Amerikan ve Alman tekellerine kapılar sonuna kadar açılıyor.

Batı ile ilişkilerin gerilimli bir zeminde yürütülmesi ülkeyi yönetenlerin Rusya gibi ülkelerle ilişkileri geliştirmeye yöneltiyor. Rusya'da emperyalist bir devlet ve onun da bölgede stratejik çıkarları bulunuyor. Büyük emperyalist devletler arasındaki çelişkilere yararlanarak onları birbirine karşı kullanma politikası kendi içinde çıkmazlarla dolu ve adeta mayınlı tarlada yürümeye benziyor. Ülkenin uluslararası ilişkilerinin tarihsel şekillenmesine bakıldığında, bu ilişkilerin Batı'nın büyük emperyalist devletleri ile ve kurumları ile geliştirildiği görülüyor. Bu ilişkiler hükümete "özgür bir tercih" yaptırmayacak kadar sıkı ve denetim altındadır. Yani bu yöneticilerinin Batılı emperyalistlere "sizi terkediyorum artık şunlarla bir arada olacağım" deme seçeneği bulunmuyor.

Kuşkusuz bu durum bizi ülke halkının emperyalist politikalara mahkum olduğu ve olacağı sonucuna götürmemeli. İşbirlikçi egemen sınıfları ve emperyalist egemenliği süpürüp atmanın bir yolu var ve bu yol işçi ve emekçi halkın mücadelesinden geçiyor. Olayların gelişimi, ülkenin içinde bulunduğu durum, ülkenin halkına tarihsel bir sorumluluk yüklüyor. Bu sorumluluğun ülkenin kaderini belirlemekle ilgili olduğu açıktır. Ya egemen sınıf klikleri halkı kendi oyunlarının bir nesnesi olarak kullanmaya devam edecekler, ya da kitleler kendi kaderlerini kendi ellerine almaya yönelecekler. Ülkedeki ve bölgedeki duruma, dünyadaki genel gelişmelere bakıldığında hem ülke halkının, hem de bölgedeki diğer halkların birleşmekten ve mücadele etmekten başka bir seçeneğinin olmadığı görülüyor. Tarihin verdiği büyük ders de, mücadele eden halkların yenilmeyeceği yönündedir.

Aralık / 2017